

שלשולים שמקריפטוספורידיה אצל יונקים, והטיפול בהם

רות נבון, קיבוץ בית-קשת

במלונות כ-10 שנים), והחזר נוזלים רבים בתקופת השלשולים.

עם הזמן עמדנו להתמודד עם המחלה ופיתחנו "תחושה" מיוחדת לסימני המחלה עוד לפני הופעת השלשול הראשון. היום אין תמותה עקב קריפטוספורידיה, אבל כ-70% מהיונקים משלשלים בין היום השביעי עד היום האחד-עשרה (כולל), ובימים אלה יש ירידה במשקל וסכנה רבה של זיהום נוסף על ידי חידקים או נגיפים.

ברצון לשפר את הממשק שלנו עוד יותר ולעזור ליונקים לעבור את תקופת השלשולים, התעניינו בחומרים פרוביוטיים. יש הרבה כתבות בספרות המקצועית ובעתונים בשנים האחרונות בנושא, והתענינות בין-לאומית בתעשיית המזון לבני-אדם שיש בו תוספת של חומרים פרוביוטיים. חומר זה איננו תרופה אלא מזון מיקרוביאלי ("חידקים טובים") אשר משפיע חיובית על בעל-החיים, באופן טבעי על ידי פעילות במערכת העיכול ומשפר את פעילות המעי. עבודתו במעיים מעלה את היכולת של היונק לעמוד בפני חלבונים זרים ואויבים במעיים, כמו קריפטוספורידיה וחידקים ונגיפים אחרים.

שלשולים שנגרמו על ידי טפילים מסוג קריפטוספורידיה (cryptosporidia) מוכרים היטב למגדלי בני-בקר רבים בארץ. כל מגדל שמתמודד עם המחלה הזאת יודע כמה קשה לשמור על חיי הוולד הרך בימי שלשולים. נכון להיום, אין חיסון לפרות או לבני-בקר ואין טיפול אנטיביוטי. הטפיל עמיד גם מפני חיטוי ויכול להופיע או להיעלם באופן פתאומי, ללא הסבר, ולהופיע שוב לאחר תקופה. בנוסף, המחלה יכולה להדביק בני אדם. ביונקיה שנגועה – אין שקט למגדל!

היונקיה של רפת קיבוץ בית-קשת נגועה במחלה הזאת מעל ארבע שנים. ההתפרצות היתה פתאומית – עגלות רבות בנות 8–10 יום התחילו לשלשל חזק במשך כארבעה ימים רצופים ללא עליה בחום, ובלי הקטנת התאבון. במהרה, העגלות נדבקו בהגיען לגיל דומה. עד שקיבלנו תשובות מהמעבדה, נלחמנו נגד השלשולים עם מספר רב של אנטיביוטיקות, ללא שיפור במצב. מספר עגלות שנחלשו מהקריפטוספורידיה נפלו קורבן לסלמונלות, כזיהום משני.

בהדרכת הרופא המטפל, ביססנו את הממשק שלנו על נקייון-יתר, בידוד במלונות (אנו מגדלים

מלונת העגלות ברפת בית-קשת. שים לב לסימון המלונות אשר ביחס לשוכנותיהן מתבצע הניסוי.

לוח 2. ניסוי 2 (כל עגלה שטופלה ב-PRIMILAC מסומנת ב-° ליד מספרה).

מספר תאריך העגלה המלטה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	ימים	
27/4/98																							1
28/4											+	+	+										°2
3/5											+	+	+	+									3
3/5											+	+	+	+									°4
10/5											+	+	+	+				+	+	+	+		5
14/4											+	+	+										°6
16/5																							7
17/5																							°8
25/5																							9
29/5																							°10
30/5																							11
31/5																							°12
2/6																							13
6/6																							14
10/6																							15
14/6																							16
15/6																							17
20/6																							18
24/6																							19
25/6																							20
6/7																							21
6/7																							22
22/7																							23
22/7																							24
24/7																							25
25/7																							°26
31/7																							27
31/7																							°28
13/8																							29
13/8																							°30

